

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto.....\$8.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sunday
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 98. — ŠTEV. 98.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 27, 1921. — SREDA, 27. APRILA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

OSUMLJEN BOMBNEGA NAPADA NA WALL ST.

TITO LUIGIO, OSUMLJEN BOMBNEGA NAPADA NA WALL ST. V NEW YORKU, PRED NOVIMI ODBOLŽBAMI. — PREDVEDLI GA BODO V NEW YORKU.

Scranton, Pa. 26. aprila. — Proti Tito Luigio, o katerem se domneva, da se je udeležil bombnega napada na Wall St. v New Yorku, vsled katerega je izgubilo toliko ljudi življenja, se bo dvignilo obdolžbe, da je skušal uničiti neko javno poslopje. Tako se glasi v nekem poročilu, ki je prišlo danes semkaj. Glasilo se je, da se bo dvignilo obtožbo na temelju ugotovila Thomas J. Smitha, bivšega poročnika v newyorškem požarnem departmentu, da je videl stati dne 16. septembra preteklega leta Luigio poleg voza z bombo, ki je par trenutkov pozneje eksplodirala. Glasilo se je nadalje, da se bo osumljenec odvedel v New York, kakor hitro se bo izpolnilo obtožbe, dvignjene proti njemu.

Smith, ki je sedaj uslužben pri neki zavarovalni družbi, je preteklo soboto identifikiral Luigio v Green Ridge ječi.

Luigio je bil v petek stavljen pod jamščino \$10,000 in sicer pod tehnično obtožbo, da se je izognil draftu. Čeprav je neka skupina radikalcev v New Yorku obljubila, da bo položila zanj jamščino, ni bil do polnoči še izpuščen. Noben izmed vladnih agentov, ki zasledujejo delavnosti Luigija, noče razpravljati glede zadeve. Glasi se, da so bili ti agenti preko dneva večkrat v zvezi s Flynnom, načelnikom preiskovalnega urada justičnega departmента, ki je sedaj v New Yorku. Po te hipogovori je Flynn baje rekel, da ne ve ničesar o novih obdolžitvah dvignjenih proti Luigio in da niso tozadevna poročila prišla iz njegovega departmента.

Več newyorških detektivov, ki preiskujejo identifikacijo Smitha se je napravilo nevelnim vsprico novih obdolžb, dvignjenih proti Luigio. Rekli pa so, da je Luigio priznal, da je anarhist in da nasprotuje kapitalizmu radi njegovega stališča napram delavcem.

Luigio se je rogal identifikaciji, katero je napravil prejšnji požarni poročnik Smith ter se smejal, ko se ga je obvestilo, da pripisuje policiji veliko važnost onemu delu pisma, katero je pisal v nedeljo svojemu bratu v Scrantonu, v katerem je rekel: — Dosedaj nisem rekel še ničesar, kar bi mi moglo škodovati.

Časnikarski poročevalci niso smeli v ječo, v katero je bil pripuščeni le zagovornik v družbi stenografa. Pozneje je odvnetnik povedal poročevalcem naslednje:

— Vprašal sem ga: — Ali ste bili na Wall St., na dan bombne eksplozije?

— Jaz nisem bil še nikdar na Wall St. v celim svojem življenju, — je odvrnil jetnik. — Prišel sem v to deželo iz Italije leta 1912 ter odšel takoj v Jessup, v bližini Scrantonu, kjer sem delal pet let od tedaj naprej v različnih sosednjih krajih kot premogar. Prvič sem prišel v Scranton dne 1. avgusta 1919 in tekom naslednjega leta sem bil večkrat v Scrantonu.

Dne 1. avgusta 1920 sem dobil delo pri kontraktoru Palumbo v Scrantonu. Delal sem zanj do 8. septembra. Nato sem počival en teden ter živel pri svojem bratu Adolfu v South Scrantonu.

Nato sem šel na delo pri nekem kontraktoru za manjša popravila ter ostal pri njem par tednov. Preživel sem en teden v bolnici za tem časom in dne 1. novembra 1920 sem dobil delo kot natakar v Ancona restavraciji na Centre St., v Scrantonu, kjer sem ostal, dokler me niso aretirali.

DVA ČIFUTKA KOT RUŠILCA VLADE.

Philadelphia, Pa., 26. aprila. — Dva priznana in patentirana radiokalea sta bila aretirana včeraj pozno zvečer tukaj v celi seriji pogovorov, katere je odredil policijski superintendent Mills. Soglasno z oblastmi se je nahajala v posesti obeh mož na tisoče letakov, pozivljajočih na demonstracijo dne 1. maja v namenu, da se strmoljavi vlado ter uveljavi sovjetski režim. Radikalea se imenujeta Samuel Rubin in Samuel Jacobs. (In s takimi prismođarjami pitajo oblasti narod! Parturiant montes, nascitur ridiculus mus. — Gore rajajo in rodi se smešna miška.)

USPEH LJUDSKEGA GLASOVANJA NA TROLSKEM.

Dunaj, Avstrija, 26. aprila. — Pri zadnjem glasovanju za predlog, če naj se Avstrija pridruži Nemčiji ali ne, je bilo na Tirolskem oddanih 129,838 glasov za in 1576 proti. Glasovanje se je na Tirolskem vdeležil vsak, kdor je le mogel.

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pokažemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko preakrbi potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na tvrdko:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York

MEHIKA IMENOVALA INOZEMSKE POSLANIKE.

Mexico City, Mehika, 26. aprila. — Mehiki senat je včeraj popoldne odobril celo vrsto imenovanj poslaničkov za inozemske dežele. Predsednik Obregona je predložil nominacijo Luis Caballera kot poslanika za Guatemalo; Alfonso Siller kot poslanika za Urugvaj in Leopolda Blasquez kot poslanika za Japonsko in Kitajsko; Risteo Rodriguez za Costarico in Nicaragua ter Manuela Perez Romero kot poslanika za Švedsko, Norveško in Dansko.

JAPONSKE ŽENSKE NE BODO SMELE VOLITI.

Tokio, Japonsko, 26. aprila. — Japonska posposka zbornica je danes zavrnila predlogo, ki zahteva za japonske ženske volilno pravico.

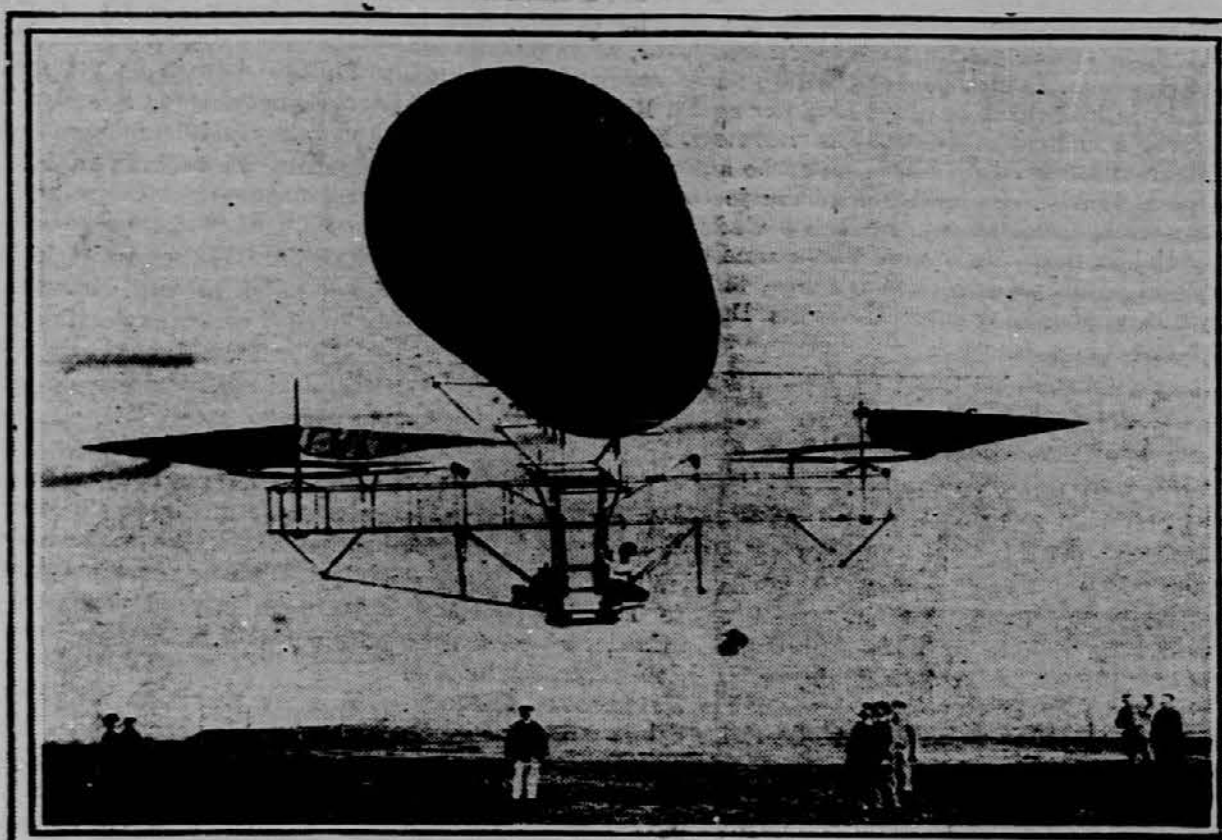
EN MILJON DOLARJEV ZA MORNARIŠKO BAZO.

Washington, D. C., 26. aprila. Poslanec Osborne je danes predlagal, naj se ustanovi pri Los Angeles, Cal., baza za podmorske čolne.

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vašo družino, sorodnika ali prijatelja. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejšo in skusno slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK
(potniški oddelček)
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Angleško vojno ministrstvo je dalo zgraditi nov balon, katerega vidite na sliki. Balon se lahko dvigne z mesta v zrak ter je opremljen s posebno pripravo, ki lahko hipoma razsvetli celo okolico pod seboj.

SUHAŠKA POSTAVA JE BAJE NEUSTAVNA

Sodnik je izjavil, da je ta postava neveljavna, ker naprti dokaz aretiranemu. — Pijača nikak zločin.

Vsaj ena sekcija Mullan Gage postave v državi New Yorku je neustavna, — soglasno z mnenjem, katero je objavil sodnik Leopold Prince, predsedujoči sodnik osmega distriktnega občinskega sodišča. Sodnik Prince je dal izraza svojemu mnenju, ko je oprostil nekega jetnika, katerega so privedli preden pod obdolžbo, da je kršil uovo državno prohibicijsko postavu.

Sekcija postave, katero je omenil sodnik Prince, je ona, v kateri se nalaga breme dokaza aretirani osebi. Če bodo ta sklep vzdržala višja sodišča, bodo morali od sedaj naprej aretujoči uradniki dokazati krivdo aretirane, mesto da bi moral, kot dosedaj, aretirani dokazati svojo nedolžnost. Sodnik Prince je nadalje izjavil, da ni golo posestvanje pijače nikak zločin. Rekel je med drugim:

— Kar je bilo povsem nedolžno in postavno stanje na dan pred sprejemom nove postave, je postalo kriminalen prestop, kaznjiv z visokimi kaznimi in ta posledica je prišla brez vsakega odprtega dejanja ali celo izpremembe v duhu glede nameravane uporabe prepovedane stvari.

Oseba, popolnoma nedolžna vsakega krivega dejanja pred sprejemom nove postave, postane kriminalna brez vsakega dejanja ali namena za dejanje in le vsled sprejema postave same.

— To ni duh naših postav ter nasprotuje protekciji, zajamčeni od naše ustave, da se zahteva od državljanov naše države, da dokažejo svojo nedolžnost z ozirom na zločin. Ta sekcija, pod-oddelek 5. sekcije 1213, krši ustavne pravice naših državljanov ter bi ga ne smela odobriti ali pa izvesti naša sodišča.

ZAVAROVANJE SV. GROBA.

London, Anglija, 26. aprila. — Sir Herbert Samuel, visoki angleški komisar za Palestino, je določil vse potrebno za zavarovanje Svetega groba pred požarjem.

Sir Herbert, ki je Žid, je pred kratkim obiskal to krščansko svetišče ter zapazil, da se ni ničesar ukrenilo za slučaj požara. Takoj je naročil tri prenosljive brizgalnice ter jih podaril kot osebni dar stražnikom Svetega groba.

ČUDEN DOŽIVLJAJ "MRTVEGA" MORNARJA

Ko so videli pepel svojega prijatelja, so se sestali s "pokojnim", ki je še vedno dobro brcal.

Anton Henry Madler se je potikal po svetu skozi pet in šestdeset let ter iskal doživljaje na vseh sedmih morjih ter v številnih tujih deželah. Žel je, da bi se njegovo truplo vpečilo ter raztreslo prah na vse štiri strani sveta, potem ko bi prišla zadnja ura. Ni hotel na noben način, da bi ga pokopali na pokopališču za siromake in neznane.

Prihranki Madlerja na banki so bili majhni, a kljub temu jih je vzel iz banke ter izročil nekemu pogrebniku v Hobokenu z navodili za njegov pogreb. Nato pa je odšel v revno hišo v Hudson County.

Vse to se je zgodilo pred osemnajstimi meseci.

Preteklo nedeljo pa je zapel telefon v uradu pogrebника. Klicala ga je revna hiša, se je informiralo pogrebника. Madler je umrl.

Truplo je bilo kmalu nato v uradu pogrebника in pozneje so prišli tudi Madlerjevi prijatelji, da se poslovijo od njega. Z razkritimi glavami so stali, ko se je izreklo zadnje molitve. Včeraj pa je šlo šest Madlerjevih prijateljev v New York and New Jersey krematorij, da si zadnjikrat ogledajo posodo, v katerih se je nahajal Madlerjev prah.

V nekem salonu na drugi in Washington cesti se je nekoliko pozneje šest prijateljev pogovarjalo o obudovanju vrednih lastnosti zamrlega prijatelja. Pili so pijačo, kojega kika ni mogoče določiti ter postali zelo sentimentalni.

Naenkrat... Pa je močan udarec na rame enega prebudil zatopljene v sanje. Počasi se je obrnil ter prebledel. Tudi ostali so se obrnili ter spustili čaše iz rok. Pred njimi je stal Madler, zdrav kot riba in židane volje.

Danes pa skuša policija v Hobokenu zaslediti skrivnostni klic po telefonu, ki je v nedeljo privezel truplo Madlerja v zavod pogrebника.

AGITACIJA ZA SUŠO V ARGENTINI.

Buenos Aires, Argentina, 26. aprila. — Na tukajšnji konvenciji

VSE JE PRIPRAVLJENO ZA NEMŠKO INVAZIJO

Kljub nemški ponudbi so Francozi pripravljeni na invazijo, katero bodo izvedli po prvem maju.

Pariz, Francija, 26. aprila. — Soglasno z dobroinformiranimi francoskimi krogi se je resno razmišljalo o možnosti, da se uporabi kazni proti Nemčiji neposredno po prvem maju, in to brez ozira na predloge, katere bi stavila Nemčija glede reparacije v splošnem.

Tako akcijo bi se vzprizorilo, če bi Nemčija ne hotela prenesti tisoč milijonov mark v zlatu v Porenko ozemlje ali pa izročiti ekvivalent za to svoto, kot je zahtevala to reparacijska komisija.

V francoskih oficijelnih krogih prevladuje naziranje, da je izjavo Nemecev, da plačajo preostanek svote 20,000,000,000 zlatih mark do 1. maja tekočega leta, kot določeno v versajlski mirovni pogodbi popolnoma neodvisno od pogajanj glede skupne svote od škodnice, katero bo morala Nemčija eventualno plačati. Pogodba določa absolutno to svoto, ki upravičuje ker ni plačana, uporabo kazni, soglasno s to teorijo in brez ozira na tek, katerega bi se zavzelo glede določitve skupne svote.

London, Anglija, 26. aprila. — Zavezniški uradniki so se pričeli dancs tukaj zbirati za konferenco, ki se bo vršila pred sestankom zavezniškega sveta v soboto, na katerem se bo razpravljalo o najnovejših reparacijskih predlogih Nemčije. Louis Loucheur, minister za oporošene pokrajine v francoskem kabinetu, je dospel iz Pariza in tudi drugi zavezniški ministri se nahajajo na poti v to mesto.

Glavno zanimanje glede nemških predlogov se osredotočuje krog jamstev, katere se ponuja zaveznikom. Poročila iz Pariza namigavajo, da bosta to fazo predlogov zelo natančno premetrila ministrski predsednik Briand in njegov kabinet. Ministrski predsednik Briand je baje rekel, da vključujejo jamstva, katere smatra za zaželjiva, sovdeležbo pri dobičkih nemških industrij, delež pri nemških carinskih dohodkih ter deponiranje zlata od strani berlinske administracije.

prohibicionistov so bili izdelani natančni načrti za bodoče delovanje. Nekateri idealno navdahnjeni suhači pravijo, da bo Argentina tekom par let popolnoma suha.

RUSIJA BO IZRABILA POLOŽAJ V BERLINU

TRGOVSKA POGODBA BO NAJBREŽE ŠE PRED PRVIM MAJEM PODPISANA. — RUSI SO NAROČILI ŠESTSTO LOKOMOTIV PRI NEMŠKIH FIRMAM. — OBNOVITEV TRGOVINE S ŠVEDSKO IN NORVEŠKO.

Riga, Letška, 26. aprila. — Sem je dospel M. Scheinmann, zastopnik sovjetske vlade ter takoj odpotoval proti Berlinu. Če bo le mogoče, bo skušal doseči, da bo trgovska pogodba med Rusijo in Nemčijo še pred 1. majem podpisana. Pooblaščen je, vpoštevati vse izpremembe ter načrt za pogodbo tudi po potrebi izpremeniti.

Dne 27. aprila bo dospel iz Londona v Berlin Leonid Krasin, ruski trgovski minister. Kot vse kaže, hočejo boljševiki izrabit položaj, katerega so ustvarili zavezniki v Nemčiji.

Berlin, Nemčija, 26. aprila. — Tukajšnji časopis "Germania" pravi, da je naročila ruska sovjetna vlada pri nemških tvrdkah nad šeststo lokomotiv, ki morajo biti dovršene v najkrajšem času. Vsaka lokomotiva bo stala dva milijona nemških mark.

Riga, Letška, 26. aprila. — Ruska sovjetna vlada je pooblastila zunanjega ministra Čičerina, naj se začne pogajati s Švedsko in Norveško glede obnovitve trgovskih zvez.

Riga, 26. aprila. — Oficijelni dekret, katerega je izdala v Moskvi sovjetska vlada, stavlja vse inozemce, z izjemo diplomatskih zastopnikov, v isto kategorijo z Rusi z ozirom na mobilizacijo za delo.

Osebe, ki prihajajo semkaj iz Rusije ter moskovski in petrogradski listi, soglašajo v tem, da je imel prvi mesec pravomočnosti boljševiških koncesij glede proste trgovine za posledico še večjo zmedo kot jo je bilo opaziti prej iz itak zmedenem ruskem življenju.

Lenin in drugi močje, ki imajo kontrolno v svojih rokah, pa so videti zelo optimistični ter izjavljajo potom časopisja in drugih virov, da morajo da merajo radikalne izpremembe dovesti do radikalnih zmot, dokler ne bo čas prilagodil stvari novim razmeram. Lenin in Kalinin, član sovjetskega centralnega komiteja, izdajata neprestano nove dekrete za ureditev razmer, ki so posledica teh izprememb.

Vzglede te zmede je videti v dovoljenju, katero so dobili tvorniški delavci, da smejo namreč izdelati gotove predmete za osebno trgovino. To je dovedlo do velike zmede v vojnih industrijah, kjer se je vsak človek lotil izdelovanja poljskega orožja, mesto da bi se naprej izdeloval topove za rdečo armado. Vsled tega je izdal Kalinin dekret, s katerim se prepoveduje tako individualno delo v tvornicah za vojni material brez posebnega dovoljenja vojnega komisarijata.

TRINAJST TISOČ WRANGLORVIH VOJAKOV JE ZAPOSLENIH.

Carigrad, Turčija, 26. aprila. — Desettisoč vojakov bivšega protisovjetskega voditelja Wrangla je dobilo delo v Srbiji. Popravljali bodo železniško progo. Nadaljnji tri tisoč so zaposlili Japonci.

KNOXOVA MIROVNA RESOLUCIJA.

Washington, D. C., 26. aprila. — Danes je bila predložena debata o Knoxovi mirovni resoluciji na jutrišnji dan. To se je baje zgodilo vsled tega, ker ni bil noben senator pripravljen na debato.

Za resolucijo bo najbrže glasovalo tudi nekaj demokratov.

NEMIRI V ITALIJI SE ZDAJ NISO KONČALI.

Rim, Italija, 26. aprila. — Danes so se v Turinu znova spopadli fašisti s komunisti. Obe stranki imata precej mrtvih in ranjenih. Borba se je začela takoj zatem, ko so fašisti poskušali zažgati neko delavsko poslopje.

V ŠTIRIDESETIH MINUTAH JE PRIIGRAL \$150,000.

Pariz, Francija, 26. aprila. — Neki "velik plavalas Danec", ki je najbrže danski princ Aage, je včeraj v štiridesetih minutah priigral v Monte Carlo \$150,000. S tem je dosegel rekord.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštini čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.35	1,000 kron	\$ 7.50
400 kron	\$3.10	5,000 kron	\$37.25
500 kron	\$3.85	10,000 kron	\$74.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$ 48.00
300 lir	\$15.00	5000 lir	\$240.00

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 3.05
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 14.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 28.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$140.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

